

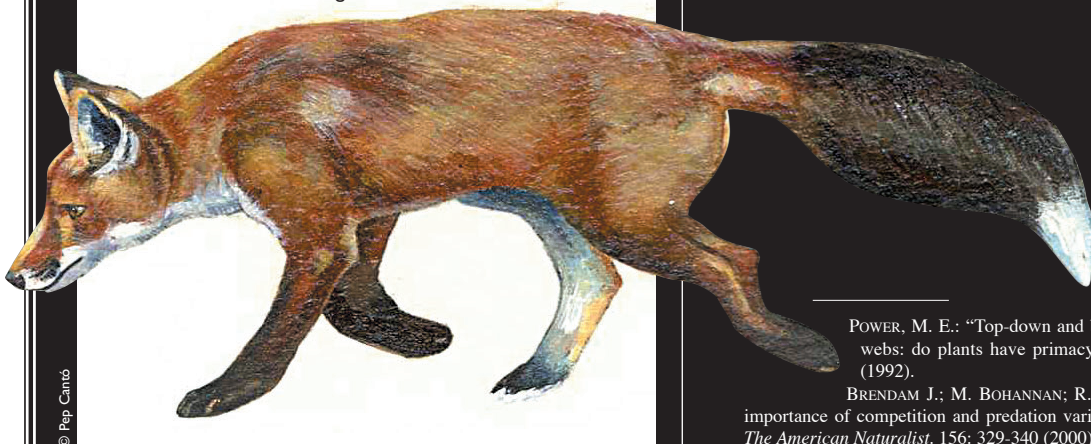
SOBRE RABOSES I MARGALLONS, DEPREDACIÓ O COMPETÈNCIA?

Li hem dit de tots colors. Ha aparegut de darrere d'un arbre en els contes dels xiquets, on és l'astúcia amb quatre potes, ha servit de malnom per designar aquella persona experta en els mil-i-un tripijocs i l'hem tractat de flagell quan ha entrat als galliners. La rabosa forma part de l'imaginari mediterrani. És el nostre llop casolà; a falta d'una verdadera fera, hem convertit aquest animaló en protagonista de múltiples històries. Potser també s'adapta més al nostre tarannà, incapaç de caceres èpiques; basa la seua existència a anar aprofitant de tot una mica, anar fent. Qui dia passa, any empeny.

Efectivament, a la bosquina mediterrània actual no hi ha lloc per a un gran depredador, en general, no hi ha poblacions de grans herbívors que podrien donar suport al llop o a l'ós. Tenim a penes el que tenim, uns ecosistemes empobrits que tot just poden allotjar un depredador modest, oportunista i ben avesat a aprofitar els recursos que els humans li deixem a l'abast.

No és gaire discreta en els seus hàbits alimentaris, l'entrada del cau es delata per una munió d'ossos i ales d'ocells, a més d'alguna sorpresa que ha transportat des de l'abocador més proper. I per si això no deixara ben clara la seua presència, la rabosa s'anuncia amb femtes estratègicament dipositades sobre pedres i matolls; hi podem distingir les llavors de l'arborcer i trossos de fruit de margalló, encertadament anomenat pa de rabosa en moltes comarques valencianes. La rabosa és, doncs, el nostre depredador d'anar per casa, de la màquia o la brolla quotidiana.

La rabosa s'anuncia amb femtes estratègicament dipositades sobre pedres i matolls; hi podem distingir les llavors de l'arborcer i trossos de fruit de margalló.

© Pep Canó

Però, la màquia o la brolla són ecosistemes on hi ha tot de complexos entramats de relacions que els van configurant en l'espai i el temps. Són sistemes dinàmics, canvien en composició i estructura al llarg del temps i ací la depredació té molt a veure. La idea de selecció natural que ens donaven a escola ja apuntava que els depredadors ajuden a mantenir el bon estat de salut dels ecosistemes. La rabosa es menja el conill malalt abans que un de ben sa, capaç de deixar-la amb un pam de nas d'un salt. Però avui sabem que n'hi ha més.

Una d'aquestes relacions que teixen els ecosistemes és la competència. Els recursos són limitats, ho hem vist en molts casos, i els individus d'una o més espècies poden arribar a competir-hi fins l'exclusió si les poblacions són prou nombroses. L'acció dels depredadors pot permetre que convisquen espècies que podrien arribar a eliminar-se per competència si arribaren a un nombre determinat d'individus. La rabosa, juntament amb altres depredadors, col·labora en el manteniment de la diversitat.

Efectivament, la depredació regula la diversitat d'una comunitat, i fins i tot l'abundància de determinades espècies i l'estructura de les poblacions. La rabosa pot accedir més fàcilment a les merles més joves i a les més velles; retalla, doncs, l'abundància dels dos extrems de la distribució d'edats.

Hi podem veure, doncs, un lladre de gallines, un personatge de rondalles o el depredador que dona forma a moltes comunitats mediterrànies, tot és qüestió de circumstàncies.

CARLES SANTANA I GARCÍA

POWER, M. E.: "Top-down and bottom-up forces in food-webs: do plants have primacy?", *Ecology* 73: 733-746 (1992).

BRENDAM J.; M. BOHANNAN; R. E. LENSKI: "The relative importance of competition and predation varies in a model community", *The American Naturalist*. 156: 329-340 (2000).